

Europavalet 2024: Yttersta vänstern splittrad och marginaliserad

Av Marceau Taburet

Ur *Libération*, 6 januari 2024

Utan några illusioner om att kunna få någon invald i Europaparlamentet närmar sig [de franska] trotskisterna Europavalet i splittrad form, med målsättningen att en ”internationalistisk” röst ska kunna göra sig hörd och ta strid mot ”reaktionärerna”.

Ska framgången 1999 gå att upprepa? För tjugofem år sedan gjorde de franska trotskisterna sin entré i Europaparlamentet. Tack vare en allians mellan *Lutte ouvrière* (LO) och *Ligue communiste révolutionnaire* (LCR) klev Alain Krivine – med Olivier Besancenot i bagaget som parlamentarisk assistent –, Arlette Laguiller och ytterligare tre från yttersta vänstern med höjda nävar in i parlamentet i Strasbourg. Idag är perspektiven inte lika upplyftande. Först och främst för att idén om enhet mellan de revolutionära krafterna, ett tänkbart scenario under en tid, helt dunstat bort. För en politisk familj van vid splittringar och motsättningar är det ingen lätt sak att i samband med ett val lägga (de små) skillnaderna åt sidan.

Vid sin årliga kongress, den 2 och 3 december, röstade LO ”enhälligt” för att ställa upp i Europavalet. Med Nathalie Arthaud som första namn, fackföreningsaktivisten Jean-Pierre Mercier som tvåa och det historiska namnet Arlette Laguiller, 83 år och kanske hennes sista valkampanj, som trea. ”Det vi kommer att stå för under denna kampanj är samma som vi står för resten av tiden. Ingen förändring”, säger Arthaud. Även om konflikterna i Ukraina och Mellanöstern gör att partiet, kanske mer än vanligt, måste framhäva sitt ”internationalistiska DNA”.

Små förändringar inom *Lutte ouvrière* sedan decennier

Någon specifik politik för EU:s institutioner står hur som helst inte på dagordningen. I decennier har de ståndpunkter LO försvarar inte varierat mycket och tillämpats på samma sätt i alla val, lokala som kommunala eller nationella: obeveklig opposition mot storbourgeoisien, störta det kapitalistiska systemet, avskaffa gränserna, bygga ett samhälle styrt av arbetarna ... Med risk för att denna eviga inställning framstår som tjurskallighet. ”Vår röst behövs för att ge utrymme åt ett radikalt motstånd mot alla de rasistiska och främlingsfientliga idéer som förgiftar samhället”, säger LO:s språkrör, tre gånger partiets kandidat i franska presidentval. ”Arbetarna lever uppblandade, oavsett religion eller hudfärg. De har gemensamma intressen.”

För att få in någon kandidat i Europaparlamentet krävs minst 5 procent av rösterna. En tröskel som verkar ouppnåelig med tanke på yttersta vänsterns valresultat på sistone. 2019 fick LO:s lista 0,78 procent. I de senaste opinionsmätningarna får man högst 1 procent. ”Om vi lyckas få en eller flera valda är det ju bra. Hur som helst anser vi det nödvändigt att delta”, säger Jean-Pierre Mercier. Partiledaren Nathalie Arthaud planerar ett stort antal resor runt om i Frankrike från och med denna månad. Men partiet räknar med att på allvar inleda valkampanjen till pingst (19-20 maj): vid LO:s traditionella fest i Presles norr om Paris kommer partiets förstanamn att hålla två tal.

Läget ser inte mycket bättre ut för *Nouveau parti anticapitaliste* (NPA). I december 2022 genomgick organisationen av en ny splittring. Sedan dess gör två tendenser anspråk att vara det riktiga NPA, bildat i februari 2009 för att ta över efter *Ligue communiste révolutionnaire* (LCR). Den ena tendensen håller sig till en revolutionär linje fientlig till allt närmande till vad man betecknar som ”den institutionella vänstern” och hoppas på en överenskommelse med LO. ”Det krävs en del diskussioner om Palestina och kriget i Ukraina, där det råder vissa

meningsskiljaktigheter, men i det stora hela har vi mycket att säga gemensamt”, säger Gaël Quirante, språkrör för den plattform som samlat 45 procent av de tidigare medlemmarna av NPA. ”När det gäller inflationen, lönerna och kampen mot extremhögern måste vi se denna kampanj som en möjlighet för oss att få ut våra idéer. Med tanke på det rådande politiska läget behövs en antikapitalistisk och revolutionär stämma och som inte blygs för det i samband med val.”

NPA kluvet på mitten

Och så kan det hela sammanfattas: yttersta vänstern deltar i val men medger att det inte är det som kommer att förändra något. ”Vi måste sluta sprida illusionen att det går att förändra tillvaron genom att gå och rösta”, säger Gaël Quirante. ”Allt vi har uppnått har skett genom våra strejker, vår kamp och våra ockupationer.” Någon av de närmaste dagarna tänker han kontakta ledningen för LO för ”fortsatta diskussioner”. Men där tycks dörren stängd. ”Kommer de fram till att stödja vår lista är det bra”, säger Jean-Pierre Mercier från LO.

Den andra delen av NPA, med kända namn som Philippe Poutou och Olivier Besancenot (tillsammans fem presidentvalskampanjer), spanar mot *La France Inoumise*, LFI. ”När motståndarsidan går samman, som högern och extremhögern gjort i förslaget om Darmanin-lagen [om skärpt hållning mot invandrarna] är det mer nödvändigt än någonsin att vårt läger också står enat”, säger Philippe Poutou till *Libération*. ”Vi måste hitta tillbaka till alla som inte gett upp tanken om att förändra samhället.” Den tidigare arbetaren vid Fords fabrik utanför Bordeaux medger att ”den är en tuff period” med ”social tillbakagång, ökat armod, ett debattklimat där reaktionärerna dominerar ...”. Europavalet kan bli ”ett viktigt tillfälle att lyfta fram perspektiv av kamp och motstånd”, säger han.

Ett möte har hållits med ledningen för LFI. I ett brev till LFI säger sig NPA vara för ”att försvara *Nupes* program [*Nupes*, valalliansen mellan LFI, socialistpartiet, kommunisterna och de gröna], som NPA ser som ett steg framåt i förhållande till den socialliberala vänstern under landets tidigare president François Hollande. För LFI:s del verkar allt inte lika självklart. ”Alla som godtar *Nupes* program är välkomna, men det verkar ju *a priori* inte vara NPA:s inställning”, säger Manon Aubry till *Libération*. Hon är LFI:s gruppleddare i Europaparlamentet och betonar att de första kontakter som förekommit mellan LFI och NPA ”inte innebär att det kommer att bli någon allians mellan de båda”. Hon tror inte på strategin med individuella överenskommelser. Kommer det att finnas kandidater med etiketten NPA på LFI:s lista. Kommer Philippe Poutou att vara en av kandidaterna? ”Den frågan har vi inte tagit upp än”, säger en av hans medarbetare. ”Scenariot först, rollbesättningen sedan.” Med risk för att missa sista tåget till Strasbourg.

Lästips

[Frankrike inför EU-valet 2019](#) (maj 2019)

Om NPA:

[Inför franska parlamentsvalen i juni 2022](#) (Bl a intervju med Olivier Besancenot)

[Franska vänsterpartiet NPA spricker - artikelsamling](#). (2023-23)